

Staffanstorps
kommun

Antagen av kommunstyrelsen § 63, 2021

Riktlinjer för Staffanstorps kommuns konstnärliga utsmyckning

1. Inledning

Vikten av konst i Staffanstorps kommun

Konstnärlig gestaltning och utformning av det offentliga rummet har stor betydelse för platsens och kommunens attraktivitet, för människors välbefinnande och genererar flera positiva synergier.

Konst placerad i det offentliga rummet blir en del av medborgarnas vardag. Konsten ska vara en del av det offentliga samtalet, en part i demokratin och i demokratiska processer. Den förstärker platsens estetiska och humanistiska kvaliteter och bidrar till att skapa inkluderande offentliga rum dit alla medborgare oavsett ålder, bakgrund och behov har tillträde. Därmed skapas gynnsamma förutsättningar för att nå de nationella kulturpolitiska målen gällande tillgänglighet och delaktighet.

Estetisk och konstnärlig gestaltning förstärker ortens identitet och särprägel. En konstnärlig profilering tillför kommunen ett mervärde till gagn för såväl medborgare och personal som tillfälliga besökare. Genom att kommunen blir mer attraktiv lockas nya invånare och fler företag och verksamheter att etablera sig här, vilket är till stor fördel för de som redan är här.

Kommunens konstsamling utgör en del av vårt kulturarv och har ett stort värde även för kommande generationer. Staffanstorps kommun skall sträva efter att tillgängliggöra och bevara både samtidskonst och äldre konst i kommunens ägo, samt att konst som köps in till samlingarna äger aktualitet och ett bestående konstnärligt värde.

Syftet med riktlinjerna för Staffanstorps kommuns konstnärliga utsmyckning

Riktlinjerna möjliggör att medborgare och personal får uppleva och möta konst i sin vardag och att kommunen blir mer attraktiv. Detta genom en klar strategi för hur arbetsområden med konst ska förberedas, genomföras och uppföljas. Dessa riktlinjer ska med en tydlig organisationsbeskrivning möjliggöra att alla inblandade vet sin roll och sitt uppdrag. Riktlinjerna utformas för att fungera långsiktigt.

Definitioner

Med offentlig konst eller konst i offentlig miljö avses i detta dokument konsten som ägs av kommunen. En definition av konst är svår att göra i kortfattad form men väldigt förenklat kan konst förklaras vara något som skapats med syftet att vara konst, av en konstnär. Tavlor och föremål som inte skapats av konstnär räknas som bilder och de som skapat bilderna kallas bildskapare. Bilder kan vara både två- och tredimensionella. Dessa riktlinjer behandlar både konst och bilder. Bilder är med i det digitala registret *Regitart*, på samma sätt som konst och går att låna under samma förutsättningar som konst.

2. Ansvar

Strategi, organisation, ansvar och ekonomi

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för riktlinjerna för konstnärlig utsmyckning i Staffanstorps kommun. Beredningen för kultur-, fritids- och demokratifrågor ansvarar för uppföljning av riktlinjerna för konstnärlig utsmyckning. Kultur- och fritidschefen ansvarar för kommunens fasta konst, dvs de konstverk inom- eller utomhus som är platsbundna och förankrade i byggnader eller mark. Sakkunnig tjänsteperson inom Kultur- och fritidsenheten ansvarar för inköp, underhåll och bevarande av kommunens lösa konst. Uppföljning och revidering av riktlinjer för Staffanstorps kommuns konstnärliga utsmyckning görs en gång per mandatperiod. Riktlinjerna för Staffanstorps kommuns konstnärliga utsmyckning antogs i maj 2021 av kommunstyrelsen.

3. Hantering av konstsamlingen

Bevarande av kommunens konst

Vid frågor som rör konst i offentlig miljö görs en sakkunnig bedömning av Kultur- och fritidsenheten och ett långsiktigt perspektiv beaktas. En underhållsplan för den offentliga konsten ska finnas och innehålla information om hur konstverken ska underhållas. Hänsyn ska tas till konstverken vid markunderhåll, snöröjning och liknande för att undvika att konstverken påverkas på ett negativt sätt.

Kultur- och fritidsenheten ansvarar för att kommunens konstsamlingar och offentlig konst i kommunens ägo förvaras, underhålls och bevaras på ett lämpligt sätt. Kultur- och fritidsenheten ålägger berörda förvaltningar och tjänstepersoner att följa gällande riktlinjer. Kommunstyrelsen fördelar resurser så att riktlinjerna kan följas på ett lämpligt sätt.

Vid alla frågor som rör förändringar av konstverk eller miljön i närheten av konstverk, exempelvis plantering, ombyggnationer eller uppställningar av objekt, som kan strida mot ekonomisk eller ideell upphovsrätt, ska gällande lagar beaktas och upphovsrättsägare tillfrågas. Om konstnären inte kan tillfrågas bör kommunen kunna hänvisa till ett sakkunnigt skriftligt utlåtande.

Utlån av konst

Alla kommunens verksamheter får låna konst ur kommunens konstsamling. Respektive verksamhetschef för den verksamhet som lånat konst är ytterst ansvarig för den och för att i god tid anmäla förändringar som kan tänkas påverka konsten. Varje verksamhet ansvarar för underhåll och eventuell renovering av inlånad konst, liksom att på uppmaning och utifrån listor genomföra inventering. Kostnader för renovering administreras av Kultur- och fritidsenheten men belastar respektive verksamhet.

För samtliga önskemål, förfrågningar och ärenden som rör kommunens konstsamling ska en första kontakt tas via intranätet under *Kultur och fritid, konstsamling*. Besök bokas och konstverk utplaceras på ett sakkunnigt sätt avseende offentlig miljö.

För utlån av konstverk ur kommunens samling utanför Staffanstorps kommun gäller särskilda villkor. Skriftliga villkor för utlån utanför Staffanstorps kommun tas fram och bifogas låneavtalet.

Stöld och skadegörelse

Konst försäkras genom kommunens försäkring. Vid skada eller stöld ska konstansvarig tjänsteperson underrättas och rådfrågas om åtgärder. Stölder polisanmäls. Vid underhåll och reparation ska om möjligt konstnären, annars en konservator, anlitas för att åtgärderna ska ske på ett professionellt sätt.

Försäljning eller annan avyttring

Staffanstorps kommun avyttrar inte konst genom försäljning. De kommunalägda konstverken speglar sin samtid och samlingen utgör ett konstnärligt och idéhistoriskt värdefullt material, på lokal och nationell nivå. Därför ska konstsamlingen bevaras och växa.

Destruering av konst

Konstverk i kommunens ägo som efter noggrant övervägande och som efter sakkunnig bedömning inte har något nominellt eller historiskt värde och som inte går att placera ut eller förvaras kan destrueras. Vid beslut därom fotograferas konstverket och orsaker till destrueringsbeslut beskrivs och arkiveras i kommunens konstregister.

4. Nya förvärv

Inköp av lös konst

Kultur- och fritidsenheten köper in lös konst för en summa om 50 000 kr som årligen avsätts av Staffanstorps kommunstyrelse. Inköp görs huvudsakligen vid samtidsutställningar i kommunens regi, undantagsvis från gallerier eller direkt från konstnärens ateljé.

Konst köps in från yrkesverksamma samtida konstnärer av Kultur- och fritidsenheten. Vid behov anlitas sakkunnig konsult. Alla konstinköp protokollförs och diarieförs. De inköpta konstverken fotograferas och registreras i kommunens registreringsystem för konst, *Regitart*.

Vid inköp av konst ska kommunen främja konstnärernas roll och arbetsvillkor. Konsten som köps in till kommunens konstsamling bör i den mån det är möjligt spegla ett brett uttryck för samtidskonst.

Upphandling av fast konst

För upphandling av konst över aktuell gräns för direktupphandling ska konstnärlig gestaltning upphandlas enligt LOU, Lagen om offentlig upphandling. Tillvägagångssättet kan vara en projekttävling, parallella skissupdrag eller upphandling med intresseanmälan. Enligt LOU kan en upphandlande myndighet även använda ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering (direktupphandling) om det som ska upphandlas kan tillhandahållas endast av en viss leverantör därför att syftet med upphandlingen är att skapa eller förvärva ett unikt konstverk eller en unik konstnärlig prestation, även för upphandling av konst över gränsen för direktupphandling. Konstnärlig gestaltning kan även tas fram inom ramen för ett konstnärligt projekt där en eller flera konstnärer arbetar under en viss tid och utifrån en bestämd budget.

För upphandling av fast konst under gränsen för direktupphandling kan Kultur- och fritidsenheten direktupphandla inom ramen för de riktlinjer för upphandlingar och inköp som råder i Staffanstorps kommun.

Vid upphandling av konstnärlig gestaltning är den konstnärliga kvaliteten överordnad andra urvalskriterier. Beredningen för Kultur-, fritid- och demokratifrågor bestämmer vilket verk som vinner upphandlingen. Kultur- och fritidsenheten som ansvarar för projektet och

Tillämpning av enprocentsregeln

Vid enprocentsregeln, som innebär att en procent av budgeten för ett byggprojekt (vid nybyggnation, om- eller tillbyggnad) avsätts till bild- eller formkonstnärlig gestaltning, kan tillämpning avgöras av kommunstyrelsen.

Kommunens olika förvaltningar ansvarar för att nybyggnation anmäls till kommunstyrelsen, som vidare anmäler till Kultur- och fritidsenheten, så att konstinköp kan planeras i god tid.

Kommunstyrelsen avgör om medel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning skall avsättas vid nybyggnation, ombyggnationer och vid större investeringar över 500 000 kr. Som riktmärke för konstnärlig gestaltning bör medel motsvarande 0,5 % av totalbudget avsättas.

Finansiering kan även ske genom en samverkansmodell där medlen söks från olika instanser t ex Boverket, Statens konstråd m.fl. eller med aktuell fastighetsägare/intressent.

Gåvor och donationer

Gåvor eller donationer till kommunen i form av konstverk kan tas emot utan villkor från givaren. Inga kostnader åläggs mottagaren vid verkets tillkomst, montering eller underhåll. Gåvor och donationer som accepteras märks och registreras i konstregistret med anteckning om gåvogivare. Kommunen kan avstå att ta emot gåvor och donationer av kvalitets- och förvaltningskäl och förbinder sig inte att uppfylla specifika krav kring exempelvis placering.